

EVROPSKA UNIJA – BOSNA I HERCEGOVINA
4. SASTANAK ODBORA ZA SPP
SARAJEVO, 7. NOVEMBAR 2019. GODINE

Preporuke EU

Politički kriterijumi

Demokratija

Izbori i funkcionisanje Parlamenta

- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, BiH treba osigurati da se izbori provode u skladu sa evropskim standardima provodeći relevantne preporuke OSCE-a/ODIHR-a i Venecijanske komisije, omogućavajući transparentnost finansiranja političkih partija, i održavajući opštinske izbore u Mostaru.

Evropske integracije

- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, BiH treba osigurati ispravno funkcionisanje Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje.
- Kao ključni prioritet iz Mišljenja i obavezu prema SSP, BiH treba izraditi i usvojiti Državni program za usvajanje *acquis*-a EU (NPAA).
- Kao prvi korak u ključnom prioritetu iz Mišljenja vezano za postizanje napretka u funkcionisanju mehanizma koordinacije za pitanja EU na svim nivoima, BiH se ohrabruje da izvrši procjenu stanja u pogledu efikasnosti mehanizma koordinacije i da osigura njegovo potpuno funkcionisanje uz uključivanje svih nivoa.

Regionalna saradnja

- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, BiH treba napraviti konkretne korake ka promovisanju okruženja koje vodi ka pomirenju kako bi se prevladalo naslijeđe rata.
- BiH treba na najbolji mogući način iskoristiti sporazume o pravosudnoj saradnji sa susjednim zemljama, uključujući i saradnju u procesuiranju ratnih zločina, i obnoviti regionalne napore u traženju nestalih osoba.
- BiH treba nastaviti igrati konstruktivnu ulogu u inicijativama regionalne saradnje i provesti sve mjere iz višegodišnjeg akcionog plana za Regionalni ekonomski prostor i regionalni program ulaganja.
- BiH se ohrabruje da zaključi i ratifikuje sporazume o granici sa Hrvatskom i Srbijom, kako i da riješi vizni režim sa Kosovom.
- BiH treba poboljšati svoju usklađenost sa Zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU.

Reforma javne uprave (RJU)

- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, BiH treba napraviti ključne korake u reformi javne uprave usmjerene prema poboljšanju njenog ukupnog funkcionisanja osiguravanjem profesionalne i depolitizovane državne službe i koordinisanog cjelodržavnog pristupa izradi politika. U tom cilju, Bosna i Hercegovina treba:
  - završiti cjelodržavni strateški okvir za reformu javne uprave i upravljanje javnim finansijama usvajanjem strategija na nivou Republike Srpske;
  - ustanoviti zajednički okvir za monitoring zasnovan na učinku;
  - osigurati finansijsku održivost;

- ustanoviti tijelo za donošenje političkih odluka i ojačati strukture za tehničku koordinaciju kako bi promovisala cjelodržavni pristup u reformi javne uprave;
- uskladiti zakone o državnoj službi sa principom zasluga u svim postupcima zapošljavanja, unaprjeđivanja i otpuštanja, kako bi se osigurao profesionalizam i spriječila politizacija državne službe;
- ojačati kapacitete agencija za državnu službu kako bi se poboljšali upravljanje ljudskim resursima i obuke;
- za cjelodržavni pristup izradi politika, izraditi i usvojiti regulatorni okvir za srednjeročno planiranje politika, uključujući usklađenu metodologiju za cjelodržavni strateški razvoj sektora, uz jačanje institucija nadležnih za planiranje politika na svim nivoima vlasti.

Vladavina prava

Funkcionisanje pravosuđa

- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, BiH treba poboljšati funkcionisanje pravosuđa usvajanjem novih propisa o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu i sudovima Bosne i Hercegovine u skladu sa evropskim standardima.
- BiH treba postupiti po nalazima Ekspertskog izvještaja o pitanjima vladavine prava, počevši od uspostavljanja kredibilnog i čvrstog sistema provjere imovine nosilaca pravosudnih funkcija.
- Posebno, BiH bi trebala:
  - provesti mjere u oblasti krivičnog postupka kako je predviđeno u akcionom planu VSTS-a;
  - dosljedno primjenjivati i poboljšati pravila i prakse imenovanja, ocjene učinka, integriteta i obuke sudija i tužilaca;
  - izmijeniti zakone o izvršnim postupcima u entitetima i Brčko Distriktu, posebno u cilju smanjenja broja neriješenih komunalnih predmeta tako što će se sudovi rasteretiti od nespornih potraživanja.

Domaće procesuiranje ratnih zločina

- BiH treba poboljšati domaće procesuiranje ratnih zločina, uključujući usvajanjem i provođenjem revidirane Državne strategije za procesuiranje ratnih zločina, zajedno sa neophodnim budžetom.

Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala

- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, od BiH se traži da ojača prevenciju i borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, uključujući pranje novca i terorizam, prvenstveno:
  - usvajanjem i provođenjem propisa o sukobu interesa i zaštiti zviždača;
  - osiguranjem učinkovitog funkcionisanja i koordinacije antikorupcionih tijela;
  - usklađivanjem propisa i jačanjem kapaciteta za javne nabavke;
  - osiguranjem učinkovite saradnje među tijelima za provedbu zakona i sa tužilaštvima;
  - postizanjem napretka u proaktivnim istragama, potvrđenim optužnicama, krivičnom gonjenju i konačnim presudama u predmetima organizovanog kriminala i korupcije, uključujući one na visokom nivou;
  - depolitizacijom i restruktuisanjem javnih preduzeća i osiguravanjem transparentnosti procesa privatizacije.
- BiH mora ustanoviti državnu kontaktnu tačku za saradnju sa Europolom i potpisati sporazum o operativnoj saradnji sa Eurojust-om.

Migracije i azil

- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, BiH treba osigurati na svim nivoima učinkovitu koordinaciju kapaciteta za upravljanje granicom i upravljanje migracijama, kao i da osigura funkcionisanje sistema za azil.

- BiH mora da odredi dodatne lokacije prikladne za privremene prijemne centre kako bi se obezbijedio dostojan smještaj migrantima i izbjeglicama u zemlji, mora da preuzme punu odgovornost za upravljanje prijemnim centrima, da osigura održiv smještaj i usvoji učinkovite rezervne planove za rješavanje mogućih budućih povećanja.
- BiH mora da izradi realističan plan hitnih mjera kako bi se nosila sa mogućim dodatnim prilivom migranata i izbjeglica.
- BiH treba poboljšati nadzor nad granicom, registraciju i identifikaciju migranata. Operativno-komunikacioni centar, u sklopu Sektora za zaštitu i spašavanje Ministarstva bezbjednosti treba proaktivno koordinisati odgovor na migrantsku krizu. Relevantne kantonalne i opštinske uprave trebaju učestvovati u procesu.
- BiH treba obezbjediti adekvatne resurse kako bi se osigurao pristup azilantskom postupku povećanom broju tražilaca azila u zemlji, uključujući obukom osoblja, otvaranjem terenskih kancelarija, i zapošljavanjem prevodilaca i kulturoloških medijatora. Ovo je potrebno kako bi se osiguralo poštovanje proceduralnih garancija za tražioce azila.

Osnovna prava

Sprečavanje diskriminacije i ombudsman

- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, BiH treba ojačati zaštitu prava svih građana, prvenstveno osiguravanjem provedbe propisa o zabrani diskriminacije i o jednakosti polova.
- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, BiH treba osigurati pravo na život i zabranu mučenja, prvenstveno (a) ukidanjem odredbe o smrtnoj kazni u Ustavu Republike Srpske i (b) određivanjem državnog preventivnog mehanizma protiv mučenja i zlostavljanja.

Sloboda izražavanja i medija, sloboda okupljanja

- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, BiH treba osigurati okolnosti koje podržavaju građansko društvo, prvenstveno provodeći Evropske standarde o slobodi udruživanja i slobodi okupljanja.
- Kao ključni prioritet iz Mišljenja, BiH treba garantovati slobodu izražavanja i medija i zaštitu novinara, prvenstveno (a) osiguranjem odgovarajućeg sudskog epiloga slučajevima prijetnji i nasilja protiv novinara i medijskih radnika, i (b) osiguranjem finansijske održivosti javnih emitera.
- BiH treba uskladiti propise o zaštiti podataka i o slobodnom pristupu informacijama sa standardima EU.
- BiH treba usvojiti propise o transparentnosti vlasništva nad medijima i kriterijumima o javnom oglašavanju.

Ravnopravnost spolova i zaštita ranjivih grupa, uključujući Rome i interno raseljene osobe

- Kao jedan od ključnih prioriteta iz Mišljenja, BiH treba unaprijediti zaštitu i inkluziju ranjivih grupa, posebno osoba s invaliditetom, djece, LGBTI osoba, pripadnika romske zajednice, pritvorenika, migranata i tražitelja azila, kao i raseljenih lica i izbjeglica u cilju zatvaranja Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.
- BiH mora osigurati inkluzivno i kvalitetno obrazovanje za sve i prevazići diskriminatornu praksu "dvije škole pod jednim krovom" primjenom odgovarajućih sudskih odluka;

Ekonomski kriteriji

- BiH mora osigurati snažnu, koordiniranu i kontinuiranu političku podršku za brzu provedbu prijeko potrebnih strukturnih reformi koje se stalno odgađaju zbog političkog zastoja i nedostatka saradnje i efikasnosti;
- BiH treba prikupljati i dostavljati statističke podatke za područje cijele države kako bi olakšala ocjenu ekonomskih kriterija za pristupanje;
- BiH se potiče na unapređenje poslovnog okruženja, te efikasnosti i transparentnosti javnog sektora i njegovih procedura donošenja odluka.

Program ekonomskih reformi (PER)

- BiH se potiče da osigura konzistentnu političku podršku, prepoznatljivost, vlasništvo nad procesom i koherentnost PER-a. Potrebno je ojačati kapacitete za koordinaciju ekonomske politike u cijeloj zemlji s ciljem unapređenja srednjoročnog makrofiskalnog okvira PER-a.
- BiH treba predstaviti konzistentnu i objedinjenu cjelodržavnu analizu i strateški dokument uzimajući u obzir ocjenu za PER koju je dala Komisija u aprilu 2019. godine (naročito ključne strukturne izazove koji su tu spomenuti), te Mišljenje Komisije / Analitički izvještaj iz maja 2019. godine. Potrebno je također razmotriti smjernice zajedničke politike utvrđene u zaključcima s Ekonomskog i socijalnog dijaloga iz maja 2019. godine.
- Očekuje se da BiH svoj šesti godišnji Program ekonomskih reformi podnese 31. januara 2020. godine.

Novi program socio-ekonomskih reformi

- BiH treba postići dogovor o novom setu mjera socio-ekonomskih reformi nakon isteka Reformske agende za period 2015-2018. Mjere trebaju biti u skladu s PER-om i dogovorenim smjericama za politike djelovanja, a moraju ih koordinirati i provoditi vlade na svim nivoima kroz zajednički akcijski plan.

Javne finansije

- BiH još uvijek mora poboljšati kvalitetu fiskalnog upravljanja i nastaviti sa srednjoročnim planiranjem umjesto kratkoročnih aktivnosti uz ubrzanje provedbe dugotrajnih reformi, poput unapređenja vladavine prava.
- BiH treba unaprijediti poslovno okruženje rješavanjem neefikasnosti u trošenju, preispitivanjem trenutnih obrazaca potrošnje, npr. plaće u javnom sektoru, boljim usmjeravanjem socijalnih transfera, rješavanjem problema dugovanja i unapređenjem upravljanja javnim finansijama.
- BiH treba ojačati napore na objedinjavanju fiskalnih podataka na nivou cijele države što je nužno za razgovor s EU o pitanjima u vezi fiskalne politike.

Saradnja u području statistike uključujući i pripreme za novi popis i poljoprivredni popis

- BiH treba poboljšati pružanje blagovremenih i iscrpnih statističkih podataka primjenjujući međunarodne standarde i standarde EU, naročito u vezi s makroekonomskim podacima kao što su nacionalni računi, statistike vladinih finansija i tržište rada. Općenito, BiH treba povećati proizvodnju podataka i unaprijediti administrativne registre;
- BiH se potiče da utvrdi zajednički pravni i metodološki okvir i rok za održavanje poljoprivrednog popisa.
- BiH treba izraditi mapu puta priprema za sljedeći popis stanovništva.

Trgovina, industrija, carine i oporezivanje

Slobodno kretanje robe

- BiH još uvijek mora usvojiti strategiju o kvaliteti infrastrukture u cijeloj državi.

Trgovina

- Vlasti BiH se potiču da preduzmu sve preostale korake kako bi okončale proces pregovaranja o prijavi za članstvo u WTO. EU ponovo ističe svoju spremnost da podrži BiH u ovom procesu.

Carine i oporezivanje

- Preostala obaveza BiH iz obaveza preuzetih 2017. godine za dobro porezno upravljanje je potpisivanje i ratifikacija Konvencije o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim stvarima (tzv. MAC) i deponiranje Instrumenta ratifikacije u OECD-u u Parizu, najkasnije do kraja 2019. godine, kako bi se izbjegle značajne posljedice za reputaciju BiH.

Provedba Zakona o carinskim politikama BiH, Zakona o PDV-u, akcizama

- BiH treba implementirati elektronski potpis u cijeloj zemlji kako bi omogućila provedbu svih carinskih i poreznih zakona i podzakonskih akata.

Industrijska politika i mala i srednja preduzeća

- Ohrabruje se BiH da poboljša poslovno okruženje i smanji institucionalne i regulatorne prepreke jedinstvenom ekonomskom prostoru kroz usklađivanje ključnog zakonodavstva povezanog s poslovanjem i vremenskog okvira za usvajanje između različitih razina vlasti.
- BiH treba izraditi koordiniranu cjelodržavnu industrijsku i politiku MSP-a za poboljšanje konkurentnosti i privlačenje direktnih stranih investicija.
- Podsjećamo, BiH mora postupiti po preporukama i prioritetima iz Analitičkog izvještaja imajući u vidu njihovu relevantnost za cijelu zemlju i cilj koji se odnosi na usklađivanje politika, strategija i ključnog zakonodavstva u cijeloj zemlji.

Poljoprivreda i ribarstvo (uključujući sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarnu zaštitu)

Poljoprivreda

- BiH treba dati povratne informacije o konkretnim pokazateljima vezanim za Strateški plan BiH, o dosadašnjem utjecaju njegove primjene i o svim mehanizmima usklađivanja ostalih planova politike na svim nivoima s ovim Strateškim planom.
- BiH treba uskladiti svoje zakonodavstvo s *acquis*-em i pripremiti i usvojiti državne zakone o organskoj proizvodnji i vinu.
- BiH se potiče da nastavi s izgradnjom sistema kvaliteta u skladu s *acquis*-em i osigura njegovo potpuno funkcioniranje.

Veterinarska, fitosanitarna politika i pitanje sigurnosti hrane

- BiH treba ojačati lanac kontrole i koordinacije (lanac zapovijedanja) i uskladiti svoje zakonodavstvo s *acquis*-em, posebno dugo očekivane izmjene državnih zakona o veterinarstvu i sigurnosti hrane. Zakonodavstvo BiH u vezi fitosanitarne politike treba biti usklađeno s posljednjim izmjenama *acquis*-a, posebno kada je riječ o novom zakonu o zdravlju bilja i službenim kontrolama.

- BiH treba slijediti preporuke revizijskih misija Komisije u vezi s odobrenim izvozom određenih roba (meso i proizvodi od peradi).

Ribarstvo

- BiH treba izraditi cjelodržavnu strategiju o ribarstvu i agrokulturi.
- BiH treba napraviti značajan iskorak u naporima da ojača svoje administrativne kapacitete i uskladi pravni okvir s *acquis-em*, te unaprijediti koordinaciju na svim poljima u vezi ribarstva i poljoprivrede uključujući i pomorsko prostorno planiranje (PPP).

Javne nabavke

- BiH treba nastaviti usklađivanje zakonodavstva o javnim nabavkama s direktivama EU o javnim nabavkama iz 2014. godine s ciljem rješavanja pitanja korupcije i sukoba interesa i izvještavati Komisiju o rokovima za usvajanje nacрта izmjena i dopuna.

Državna pomoć i konkurencija

- BiH treba revidirati postupke donošenja odluka Konkurencijskog vijeća i Vijeća za državnu pomoć, posebno uklanjanjem veta na nacionalnoj osnovi, radi bolje učinkovitosti kao što je istaknuto u Analitičkom izvještaju uz Mišljenje Komisije. BiH vlasti do sada nisu poduzele niti jednu zakonodavnu aktivnost.
- BiH treba osigurati da Vijeće za državnu pomoć pokaže svoju operativnu neovisnost i ostvari solidne rezultate u provedbi odluka. Potrebno je podići svijest o pravilima za državnu pomoć na svim nivoima.

Inovacije, informacijsko društvo i socijalna politika

Zapošljavanje i socijalne politike

- Poziva se BiH da izradi cjelodržavnu strategiju zapošljavanja. Pored usvajanja strategije zapošljavanja na nivou Federacije BiH, potrebno je utvrditi okvir politike i dodatne kapacitete za provedbu i praćenje.

Obrazovanje, obučavanje, mladi i kultura

- BiH treba osigurati sistem (re) akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa koji će biti u potpunosti funkcionalan u cijeloj zemlji. Potrebno je hitno rješavati dugogodišnji spor između agencija za akreditacije na nivou BiH i RS koji otežava akreditaciju visokoškolskih ustanova i novih studijskih programa i ozbiljno ugrožava sudjelovanje u projektima Erasmus +.
- Vlasti BiH se podstiču da blagovremeno sarađuju u procesu (re) akreditacije i utvrde jedinstvenu cjelodržavnu listu akreditiranih univerziteta. Komisija je podsjetila BiH da je 5. februara 2020 bio rok za naredni poziv za Erasmus +.
- BiH treba poslati odgovor na upit Generalnom direktoratu za obrazovanje i kulturu (DG EAC) iz jula 2019. o tome da li je zainteresovana za pomoć TAIEX-a.

Istraživanje i inovacije

- BiH treba završiti proces osnivanja radne grupe za izradu Strategije pametne specijalizacije i osigurati neometanu izradu i usvajanje strategije.

Informacijsko društvo i mediji

- BiH mora poboljšati koordinaciju između svih nivoa vlasti i intenzivirati aktivnosti na usvajanju novog Zakona o elektronskim komunikacijama i elektronskim medijima u skladu s novom Direktivom o Evropskom zakoniku elektronskih komunikacija i Direktivom o audiovizuelnim medijskim uslugama.

- BiH treba bez odlaganja finalizirati proces prelaska s analognog na digitalno emitovanje, koji traje već pet godina, u skladu s usvojenom Strategijom prelaska s analogne na digitalnu zemaljsku radiodifuziju u BiH.
- BiH treba uspostaviti Korporaciju javnih RTV servisa kao zajedničko tijelo za sva tri javna emitera u skladu sa Zakonom o javnim servisima.
- BiH se poziva na usvajanje odgovarajućeg modela naplate RTV naknade kako bi osigurala finansijsku održivost i političku neovisnost javnog RTV servisa.
- BiH treba poboljšati postupak imenovanja rukovodstva Regulatorne agencije za komunikacije kako bi se osigurala njena transparentnost i otvorenost i odgovarajuća zaštita od političkog uplitanja.

Transport, energija, okoliš i regionalni razvoj

Agenda za povezivanje

- BiH treba bez odlaganja nastaviti izgradnju graničnog prijelaza s Hrvatskom kod Svilaja kako bi se mogao koristiti most kod Svilaja i susjedni autoput;
- BiH mora ubrzati izgradnju ovih dionica autoputa na Koridoru Vc koja se finansira iz fondova EU;
- BiH se poziva da intenzivira aktivnosti na provođenju reformskih mjera povezivanja u oblasti transporta i energije, kao što je dogovoreno na raznim sastancima na najvišem nivou i istaknuto u više dopisa komesara Hahna.

Transport

- BiH treba ubrzati usklađivanje sa Četvrtim željezničkim paketom, posebno u pogledu sigurnosti željezničkog sistema i interoperabilnosti i dovršiti proces razdvajanja upravljanja infrastrukturom od usluga željezničkog prevoza kako bi se osigurala potpuna nezavisnost;
- BiH treba ubrzati proces izrade i donošenja svog Zakona o zrakoplovstvu u cilju usklađivanja sa zahtjevima ECAA Sporazuma. Potrebno je također osigurati adekvatnu organizaciju i dodjelu sredstava organima vlasti nadležnim za civilno zrakoplovstvo kako bi se spriječili ozbiljni rizici u smislu zaštite i sigurnosti u skladu sa zahtjevima EASA.
- BiH treba bez odlaganja rješavati problem administrativnih kapaciteta u sektoru zrakoplovstva, posebno od 15. decembra 2019 kada je preuzela kontrolu nad svojim zračnim prostorom.

Energetika

- BiH treba hitno uložiti dodatne napore i pokazati vidljiv napredak u ispunjavanju zakonskih obaveza koje proizlaze iz Ugovora o energetske zajednici. Država i dalje ozbiljno i kontinuirano krši obaveze u mnogim oblastima, posebno u oblasti prirodnog plina i električne energije, kao i smjernice za trans-evropske energetske infrastrukture. Nedostatak političkog dogovora u sektoru prirodnog plina ugrožava sigurnost opskrbe, što utječe na privredu i život građana;
- Od vlasti BiH se očekuje da dovrše potrebne korake na državnom nivou kako bi se osiguralo usvajanje ključnog Zakona o električnoj energiji i plinu u skladu sa Trećim energetske paketom, kao što je navedeno u Zajedničkoj izjavi potpisanoj nakon Petog energetske samita;
- Nakon što se državnim zakonom uspostavi pravni okvir, FBiH treba da donese zakon o plinu, dok zakon RS-a treba izmijeniti i dopuniti kako bi se osiguralo usklađivanje sa propisima na državnom nivou i potpuna usklađenost sa Trećim energetske paketom EU.
- Ohrabruju se vlasti u BiH, Elektroprivreda i Vijeće za državnu pomoć da sarađuju sa Sekretarijatom Energetske zajednice u trenutnom postupku zbog navodnog kršenja pravila EU /Energetske zajednice o državnoj pomoći po pitanju Bloka 7 termoelektrane Tuzla.

- BiH se poziva da počne raditi na izradi državnih propisa o energetskej efikasnosti i obnovljivim izvorima energije;
- BiH treba u kratkom roku izmijeniti i dopuniti entitetske zakone o energetskej efikasnosti u skladu sa ustavnim odredbama i zahtjevima Direktive o energetskej efikasnosti (EED) i osigurati sistematski pristup provedbi Akcionog plana na državnom i entitetskom nivou; Brčko Distrikt treba usvojiti zakon o energetskej efikasnosti;
- Vlasti na entitetskom nivou i u Brčko Distriktu trebaju usvojiti zakone o unapređenju obnovljivih izvora energije (OIE) i odgovarajuće podzakonske akte.
- BiH treba rješavati pitanje istovremenog povećanja kapaciteta obnovljivih izvora energije i zaštite životne sredine u skladu sa najboljom praksom i uz poštivanje propisa o okolišu;

Okoliš

- BiH bi trebala uzeti u obzir rezultate Regionalne strategije za održivu hidroenergiju u zemljama zapadnog Balkana, kao i kumulativni utjecaj ulaganja u male hidroelektrane na upravljanje vodama i zaštitu prirode. Potrebno je osigurati potpunu usklađenost s relevantnim propisima o zaštiti životne sredine i odgovarajuće konsultacije sa civilnim društvom.
- Prilikom planiranja i provođenja takvih ulaganja, BiH treba da poštuje propise o zaštiti životne sredine, posebno o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš (SEA), procjeni utjecaja na okoliš (EIA), Okvirnu direktivu o vodama, Direktivu o pticama i Direktivu o staništima. Entitetski i drugi nivoi vlasti treba da primjenjuju striktnije metodologije prilikom izdavanja potrebnih dozvola i odobrenja kako bi se osiguralo adekvatno rješavanje ekoloških pitanja.
- BiH će dostaviti Komisiji detaljne informacije i pitanja u pogledu planova za potencijalno odlagalište nuklearnog otpada u Trgovskoj gori (Hrvatska) u blizini granice sa BiH koje izaziva veliku zabrinutost među građanima, kao i institucijama i organima vlasti na svim nivoima. Komisija će odgovoriti u pisanom obliku i na sljedećem sastanku Pododbora u martu 2020.

Klimatske promjene

- BiH mora ubrzati usklađivanje i provedbu propisa EU o klimatskim promjenama i ojačati svoje administrativne strukture, kao i međuinstitucionalnu saradnju u oblasti klimatskih promjena;
- Poziva se BiH da počne primjenjivati Pariški sporazum i nacionalno utvrđene doprinose (NDC), uz tekuću reviziju dokumenta o NDC zajedno sa Akcionim planom za period 2020-2030 do kraja 2019. godine;
- BiH mora ubrzati reviziju Strategije prilagođavanja na klimatske promjene i niskoemisionog razvoja za BiH za 2013. godinu kako bi se omogućila njena provedba;
- Podsjeća se BiH da uloži više napora u integriranje politike klimatskih promjena u sve privredne sektore, kao što su energetika, transport i poljoprivreda, kao i podizanje svijesti o klimatskim promjenama.

Finansijska podrška

- BiH treba ojačati i provesti sektorski pristup osiguravanjem uske povezanosti između reformi predviđenih novim sektorskim strategijama i prioriteta za podršku Evropske unije. Ovo je ključni uvjet za korištenje fondova u okviru IPA III.
- BiH (DIPAK) mora bez odlaganja potpisati Sporazum o finansiranju za IPA 2019 i 2020 kako bi se omogućila pravovremena realizacija programa; DIPAK mora također unaprijediti pripremu i provedbu prethodnih programa u okviru IPA;
- BiH sada treba usvojiti jedinstvenu listu sektorskih infrastrukturnih projekata za sektor energije i jednu za društvene sektore nakon usvajanja revidirane Jedinstvene liste prioritenih

infrastrukturnih projekata (SPP) početkom 2019. godine koja se odnosi na transport i okoliš; ovo će predstavljati osnovu za buduće finansiranje kroz WBIF pozive i veću primjenu SPP-a za utvrđivanje prioriteta i planiranje za sva ulaganja u infrastrukturu;

- BiH treba pronaći rješenje za internu koordinaciju u programiranju i provedbi IPA-e u skladu s okvirom za IPA i mehanizmom koordinacije u BiH;
- BiH treba usvojiti i hitno objaviti plan o upravljanju migracijama, uključujući budžetske obaveze.

***